

kirjeenvaihtajia? Miksi ei ole valittu? Eikö ole katsottu tarpeelliseksi? — Nuo kysymykset usein ovat minua vaivanneet. Olisihan innostuttavaa ja opettavaista lukea eri paikkakuntien laanneliittojen toiminnasta. Samalla se kehittäisi kirjeenvaihtajiksi valittuja seuraamaan tarkkaavaisina kokouksia. Kirjottamaan opettajan ohjauksen alaisina johdonmukaisesti. Lapsen olisivat innostuneempia lukemaan lehteä, kuin siinä olisi silloin tällöin oman paikkakunnan asioita j. n. e. Älköön ajateltako tässäkin asiassa, että lapset ovat lapsia, mitänä niiden toiminnasta maailmalle huutaa, sehtään on niin vähäpätöistä. Ajateltakoon päivävastoin, että jos me saamme lapseksemme ja nuorina innostumaan tuonkin keinon avulla seuraamaan aikaansa, niin täysikasvuina he eivät enään voi olla sitä tekemättä.

Monia muita tehtäviä ja tilapäisiä innostuksen tuottamia toimilakin voidaan toiminnan yhteyteen järjestää. Opettajat kyllä toimessa ollessaan niitä huomaavat. Riippuu vain siitä, ovatko ottaneet asian tärkeänä, innostuen siihen. Asian järjestäminen riippuu hyvin paljon opettajista.

(Jatketaan).

VIINIRYPÄLEEN MUSTA TERTTU

(Kirj. Klaudie Parkkonen.)

(Jatk.)

Paljon oli vastuksia hälläkin, ja vaaroja joka askeleella. Mutta yhtä kaikki nyt hän on jälleen täällä matkalla Magdan luon. Siitten hän huokasi. Niin, sellainen oli menneisytyeni. Mutta mitä on tulevaisuus tuova mukanaan?

Hän nousi vaivaltain. Hän ei koskaan ollut tuntenut itseään viime aikoina kevyeksi.

Syyspäivä oli loppupuolella. Kirkkaana vielä aurinko kultaili suota, ja tämä loi kalvavaa tuskaa nuorkaisen rintaan. Ei voinut luonnon kauneus saada vastinetään hänen tunteissaan. Niin katkeria oli sydämeillä. Hän läksi kulkemaan kaupungin loutse-osan maantietä. Aurinko loi ruman varjoa hänestä maahan. Ei se tosin ollut kuin varjo, mutta sitenkin. Kallitellaan oleva ruumis, toisen käden hiha taskussa. Täytetty kyllä varovaisuuden vuoksi, ja päässä hän oli näkevään vain yhden silmän. Toisen tällä oli otto syvennyksensä, jonka alareunasta näkyi hyvin vaaleaa punertavaa likaa.

Vastaan tulevia lapsia hän kartoitella, ne uteluaan katselivat häntä. Tekivätäpä pilaa ja heittelivät tappuroita hänen selkäänsä täytteen. Hän oli puettu kehoon pukuun, ei vaan peittäköseen itseänsä takaa-ajajilta, mutta myös varojen puutteesta. "Oh! Onkohan koko maailmassa olemassa yhtään ihmistä joka ymmärtäisi minua?" Huokasi hän sitten. "On, on kaksi naista, jotka rakastavat minua. Ja Magda se ihana neito on pian oleva sylläkseni!"

Näin mietti hän oli saapunut hovin sivuportille. Tästä oli tie lyhyt portinvartijan mökille. Ei edellämäinnitit mielikuvitukset eikä sokea toivo voinet palauttaa hänen entistä virkeyttä ja notkeutta. Hän oli saapunut Mökille. Naputti ja astuli sisäään. Jännitys ja mielenliikutus tekivät hänet hermostuneeksi. Arasti harhailli hänen katseensa ympärillä huonetta. Vuoteessa peränurkassa alkoi joutain liikkua.

"Seis!" kajahti samalla. Vanta, leveähartainen mies laskeutu alas vuoteesta, epäilevin ja pirullisilla silmäyksin mittaili häntä. Otti revolverin ja ojensi Vladimiria kohti.

"Kyllä, kyllä tunnen teidän kaitaiset 'vekot'. Sama varmaankin joka viime viikolla varasti täältä saapasparin ja päälysnutuul. Peijakkain paljo on nykyään varkausjuttuja. Jos ei muuta niin leipä varastohuoneen hyllyiltä häviää," pauhasi hän lopulta mitel irsekseen. "Mitä tahdot lujus?"

Ennen niin miellyttävä ja kunniaan nauttanut Vladimir oli kuin pulla päähen lyöty. Hänen mielensä teki sinna että hän on hänen kauniin emäntänsä sullivanen, mutta oli niin masennettu tuolaisella vastaanotolla, että ei kyennyt sanaa samaan suuntaan. "Mitä tahdot? Ala kävellä!" komensi portin vartija. "Roisto, kiitä

(Jatkan kaitsemällä sivulla)

MAILMANRAUHAN TURVAAMINEN

Elä liene pahitteeksi tutustuttua lukijakuntaan mailman sosialistijärjestöjen v. 1916 kansainvälisen kongressin pöytäkirja, keskusteluja ja päätöksiä yllämainitusta kysymyksestä. Erittäinkin kehoitamme lukijoita huolella lukemaan Englannin ja Saksan edustajain puheet ja harkitsemaan niitä tapahtuneiden tosiasioiden valossa. Seuraavassa numerossa tulemme myöskin julkaisemaan Englannin Silloisen sosialistisen vähemmistön mieltäpitteen tätä kongressia käsittelevästä artikkelista "Euroopan sotatilä". Kirj. H. Quelch, jonka kehoitamme lukemaan kongressin keskustelujen yhteydessä. — (Toim.).

Tästä kysymyksestä ehdottaa kolmas valiokunta seuraavan pöytäkirjansa: "Kongressi toteaa, että viimeisten vuosien kuluessa sotavarustukset ovat hirvittävässä määrässä laajentuneet huolimatta rauhankongressista ja hallitusten rauhankatseista. Varsinkin kilpailu meriväestönsä alalla, jossa usein muoto dreadnoughtien rakentaminen, merkitsee ei ainoastaan yleisten varojen miehittämistä tuhausta tuottamattomien tarkoituksiin ja sen seurauksena sosiaalipoliittisiin ja työväestön tilan parantamiseksi tarvittavien varojen puutetta ja käyttämättä jättämistä, vaan se uhkaa myös imeä kaikki kansat aineellisesti kulviin sietämättömillä välittömällä verolla, ja kaikkia valtioita rahallisten perikadolla. Samalla jyrkätettiin vasta aivan nykyisin näiden varustelujen kautta mailman rauhaa, kuten yhä edelleenkin tulee tapahtumaan. Katsoon tähän ihmiskunnan sivistystä, kansojen hyvinvointia ja joukkojen elämää uhaavaan kehitykseen, vahvistaa kongressi, varsinkin Stuttgartin kongressin päätökset ja uudistaa:

Kalteen maiden työlläisillä ei ole mitään riittävää tahi epäsuopu, jotka voisivat antaa aihetta sotaan. Sodan ovat nykyisin seurauksena kapitalistien, erittäinkin kapitalististen valtioiden mailman markkinoilla käymästä kilpailusta, sekä militarismista, joka on sisäisen porvarillisen luokkaherruuden ja työväenluokan taloudellisen ja valtiollisen polkemisen päivällinen. Ne lakkaavat täydellisesti vasta silloin, kun kapitalistinen talousjärjestelmä on kumottu. Työväenluokalle, joka kantaa sotaan päävastuun, ja jota sodan seuraukset kipeimmin koskevat, on tärkeintä, että sota tulee poistetuksi. Kallekien maiden järjestyneen sosialistinen köyhälistö on sen vuoksi mailman rauhan ainoa luotettava turva. Sen vuoksi toistaa kongressi kehoituksen kaikkien maiden työväen puolustetulle harjoittamaan innoilla valistustyötä sotaan työstä köyhälistön ja ennenkaikkea kasvavan nuorison keskuudessa, sekä kasvattaa näitä kansainvälisyyden hengessä.

Samalla kun kongressi uudistaa usein todistetun, parlamenttien edustajille lausutun velvoituksen taistella kaikin keinoin varustuksia vastaan sekä kieltää niihin varatut varat, odottaa se näiltä edustajilta:

a) alituisia sen vaatimusten toistamista, että kansainvälisen sovinto-oikeuden pakollisesti on ratkaistava kaikissa valtioiden välisissä riitapuoksissa;

b) yhä uudistettuja esityksiä, jotka tähtäävät yleiseen aseiden risuamiseen lähinnä ja ennen kaikkea

sotatuksen tekoon, jonka kautta meriväestönsä rajoitetaan ja kauppaoikeus rajoitetaan;

c) vaatimusta, että salainen diplomaattinen edustuslaitteita taistelussa väkivaltoihin nykyiset ja tulevat sopimukset ja päätökset julkaitaan;

d) toimintaa kaikkien kansojen itsenäistämiseksi ja niiden puolustamista varten sotilaallista hyökkäystä ja väkivalloista sortamista vastaan.

Kansainvälinen sosialistitoimisto tulee aineksilla tukemaan kaikkia sosialistisia edustuslaitteita taistelussa militarismia vastaan ja tarpeen vaatiessa vaikuttamaan niiden yhteisen edistymisen hyväksi. Sotisten selkusten varalta uudistaa kongressi Stuttgartin kongressin päätöksen, joka kuuluu:

"Jos sota uhkaa, niin ovat työtehtävät luotat ja niiden parlamentti-edustus kysymyksestäolevissa maissa velvoittavat kansainvälisen toimiston yhdistävän toiminnan tukemina ponnistamaan kaikkeensa estäköseen heistä tehokkaimmilla näyttävillä keinojen käyttämisellä, sodan uhan, mitkä keinot huomollisesti muuttuvat luokkataistelun kärkeäjäjäntymisen ja yleisen valtiollisen aseenan kärkeäjäntymisen mukaan.

Jos sota siltä huolimatta puhkeaisi, on velvollisuus toimia sen nopean lopettamisen hyväksi ja kaikin keinoin pyrkiä siihen, että sodan aiheuttama taloudellinen ja valtiollinen puhe käytetään kansan nostamiseksi ja sen kautta kapitalistisen luokkaherruuden poistamisen jouduttamiseksi."

Näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi velvoittaa kongressi toimiston uhkaan sodanvaaran sattussa heti ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotta kysymyksessä olevien maitten työväenpuoleliden välillä aikaansaadaan sopimus yhteisestä menettelytavasta sodan torjumiseksi."

Valiokunnan vähemmistön puolesta ehdottavat Vaillant—Ranska ja Keir Hardie—Englanti pöytäkirjansa loppuun seuraavaa lisäyksen:

"Kaikkien niiden keinojen joukossa, joita on käytettävä sodan ehkäisemiseksi suosittelee kongressi erittäin tehokkaana työväestön välistä lakkoa, etenkin niissä teollisuusaloissa, jotka hankkivat sotatarpeita (aseita, ampujatarpeita, kuljetusliikkeitä, j. n. e.), samoin kuin kansan kiihottamista äärimmälisillä keinoilla."

Ensi puheenvuorossa lausuu valiokunnan selostaja:

Ledebour—Saksa: "Kansainvälisessä kongressissa Stuttgartissa on kysymys sosialististen puolueitten suhtautumisesta militarismiin ollut työntävä keskusneluun alaisena valtiokunnassa. Täällä istunnona on sen jälkeen yksimielisesti hyväksytty pöytäkirja, joka kokosi keskustelun tuloksen ja joka yleensä on tydyttävällä tavalla ratkaissut kysymyksen sosialisten kannasta militarismiin. Mutta kehityksen edistessä on tässä suhteessa, kuten kaikissa suurempaa merkitystä omaavissa kysymyksissä, esiintynyt uusia tosiasioita jotka tekevät välttämättömäksi jo tässä kongressissa antaa uuden väkivoituksen käyttämättömyyden toimenpiteisiin nähden. Ennenkaikkea näyttää kaksi näkökantaakin tekevä toivottavaksi yrittää laajentaa Stuttgartin pöytäkirjaa. Toinen on se, että sovinto-oikeuskysymyksessä ovat, kuten tunnettuna, yksimielisiä kaikki portvaalliset jopa monarkistisetkin ja yleismieliset puoleet. Mutta siitä huolimatta on liike sovinto-oikeuksien hyväksi joutunut melkein kokonaan seisauksiin. Toinen suoranaisten aiheuteen kannan määritlemiseen on dreadnought hullus, jonka täytyy saada meidän sosialidemokratit liikkeelle pudistettuksi. Kilpavarustelu ja suurien sotaväestöjen rakentelu, joka on lähtöisin Englannista, hävittää nykyään kaikki maat. Se on ennenkaikkea Englannissa ja Saksassa pääsyyt mitä parhaaseen vauhtiin ja uhkaa mitä tuhoisimmin mailman rauhaa. Kilpavarustelujen aikaansaama merisodan uhrin on joutunut etualalle. Se on lähinnä olevien maiden parlamentteissa aiheuttanut sosialistien asiaan puuttumista. Mutta on epäilemättä toivottavaa, että koko kansainvälinen sosialismi ehdottaa tässä suhteessa mahdollisimman yhte-

näistä menettelyä eri maissa ja valtioissa.

Voisin rajoittaa näihin viittauksiin asian taktilliseen puoleen nähden ja välttää periaatteellista selvittelyä, ellei niin huomattava sosialisti, kuin Bruce Glasier, sanomalehtimies ja englantilainen Independent Labor Partyn henkinen esitastelija, joka istui valiokunnassa, olisi väittänyt, ettei yksinään kapitalistinen talousjärjestelmä nykyään aiheuta sota, vaan että siinä suhteessa on suuri osansa kansojen elämälisillä väkivoilla ja taisteluhallulla. Sitä sanossa on Bruce iskenyt kirkkoon puhaasti kiveen. Epäilemättä on yksityisissä ihmissä vielä paljon elämälisistä väkivoista ja taisteluhallusta. Mutta minun täytyy mitä jyrkimmän vastustaa sitä käsitystä, että tämä taisteluhallu kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa olisi huomattavimmin aiheuta sotaan tai muodosta huomatavan jälkiseurauksen sordissa. Hyötyä on sodasta ainoastaan vallitsevilla luokilla, kapitalisteilla, joilla on etua tavarain hankinnasta, joillakin Tipperkehillä, Armstrongilla ja mikä niiden kaikkien nimi on. Kapitalistit eivät ensinkään aio sordissa osottaa taisteluhallusta tai elämälisistä väkivoista, vaan he jäävät kaunisti kotiin ja haalivat kokoon sitä voittoa, joka syntyy, kun kaksi kansaa teurastaa toisiaan. Kuuluisa venäläinen maalarit Werescheshagin on taulussaan Plewan taistelusta erinomaisesti kuvannut tätä tosiasiaa: Taulussa näkyvät venäläiset ja turkkilaiset kansat ase kädessä toisiaan murhaamassa, mutta edustassa on venäläinen tsari kenraalimehen ja hovi-joukkoineen, jotka tydyttävät "taisteluhallusta" ja "elämälisistä väkivoista" sampanjakesteissa. (Housuut-ta). Ei siis "taisteluhallu", joka e-täältä seuraa aseleikkii, ole sodan syytä, vaan voittonälkö, halu saattaa vieraita kansoja fikien alaiseksi ja riistämisen alaiseksi: siinä syyt siihen, että nykyaikaiset sodat syntyvät.

Porvaristo on unohtanut kaikki entiset ihanteensa, mutta riistämishalu on jäänyt jällelle. Meillä on siinä suhteessa eräs mitä huvittavin esimerkki Yhdysvaltain entisessä presidentissä Rooseveltissa, joka on mitä hienoin tyyppi nykyaikaisesta politiikasta ja presidentistä Yhdysvalloissa, näennäisesti mailman vapainmassa maassa, jossa jokainen kansalainen tähtii puun alla juhallsessa tilaisuudessa melkein humaluttaa itsensä vapauden korulausella. Tämä Roosevelt on metsästysretkellään Afrikassa, jota hän ei tehnyt taisteluhallusta, vaan teurastajaväestön johtamana, näistäntyn egyptiläisiä siltä että nämä kappinoivat englantilaisia ikenalainetta ja riistämistä vastaan. Tämä on suurimpia esimerkkejä siltä, miten nykyaikaisen politiikan petoeläimen väkivo takahutua kaikki muut tunteet. Amerikkalaiset vapaustaistelijat Franklin ja Washington olisivat varmaankin kääntyneet haukoiksi, jos he olisivat kuulleet tämän heidän suvustaan huonontuneen jälkeläisensä puheita.

Periaatteista olemme valiokunnassa pian sopineet ja mahdollisuuden mukaan olemme ottaneet huomioon kaikki huomattavat selkät nykyiselle yhteiskunnalle osittamissamme vaatimuksissa. Ainoastaan italialainen toveri Morgari esitys että hallituksen vaadittaisiin alentamaan sotameno-arvotkaan 50 prosentilla, ei saanut kannatusta. Toveri Morgari lausui, että hän jyrkästi vaadi 50 prosenttiinakaan, vaan olisi ehkä tyytyväinen 25:kin prosentilla ja myöntäisi sitten loput 75 prosentilla sotilastarvikkeisiin. Mutta tämä prosenttiosalisismi (naurua) ei saanut vastarakkautta.

Yksityisvaatimuksiin nähden olemme pöytäkirjassa esittäneet 4 kohtaa. Ensinnäkin, että kaikissa parlamentteissa on alttuisesti vaadittava pakollisia sovinto-oikeuksia kansainvälisen riittävyyden sovitteluun varten. Meillä on onkin jo Haagin kongressin perusteella sovinto-oikeuksia, mutta ainoastaan semmoisia tapauksia varten, jotka historiallisien kokemusten mukaan eivät muutenkaan johtaisi sotaan. Sovinto-oikeuksien kautta tulevat nämä ta-paukset ehkä nopeammin suoritetuksi ja sovinto-oikeudet antavat koko-